

Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті жанындағы 6D070300 Ақпараттық жүйелер (сала бойынша), 8D06103 - Management Information Systems, 6D070400 – «Есептеу техникасы және программалық қамтамасыз ету», 8D06101 - Software Engineering, 8D06102 - Machine Learning & Data Science, 8D06104 - Кибернетика және жасанды интеллект, 6D100200 Ақпараттық қауіпсіздік жүйелері, 8D06105 - Ақпараттық қауіпсіздік жүйелері, 6D071900 Радиотехника, электроника және телекоммуникация, 8D06201 – Телекоммуникация, 6D070200 – «Автоматтау және басқару», 8D07101 - Автоматтандыру және роботтандыру кадрларды даярлау бағыты бойынша Ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар бойынша Диссертациялық кеңестің 2024 жылғы жұмысы туралы

ЕСЕБІ

1.2 Өткізілген отырыстар саны туралы деректер

Есеп беру кезеңінде диссертациялық кеңестің 4 (төрт) отырысы өткізілді.

2.2 Отырыстың жартысынан азына қатысқан кеңес мүшелерінің аты-жөні: жоқ.

3.2 Оқу орны көрсетілген докторанттар тізімі

№	Аты-жөні	Оқу орны
1	Асанов Ильяс Болатович	Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті
2	Ыбытаева Галия Сейткалиевна,	Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті
3	Мүсілімов Қуаныш Бақытұлы	Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті
4	Сәбиболда Әкежан Мұратұлы	Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

4.2 Есепті жыл ағымында кеңесте қаралған диссертацияларға қысқаша талдау

Диссертациялық кеңес жұмыс мерзімінде 1(бір) мамандық бойынша, 3 (үш) білім беру бағдарламасы бойынша барлығы 4 (төрт) жұмыс қарастырды. Мамандықтар мен диссертациялық жұмыс тақырыптары төмендегі кестеде көрсетілген:

№	Аты- жөні	Жұмыстың аты	Мамандығының шифрі
1	Асанов Ильяс Болатович	Дәл егіншілік мәселелерін шешу үшін техникалық жағынан гетерогенді ұшқышсыз ұшу аппараттарының ұшуын жоспарлау моделін әзірлеу	8D6102 – «Machine Learning & Data Science»

2	Ыбытаева Галия Сейткалиевна,	Онтологиялық тәсіл негізінде құқыққа қайшы мәтіндік ақпарат мониторингінің ақпараттық-талдамалық жүйесін әзірлеу	8D06103 – «Management information systems»
3	Мүсілімов Қуаныш Бақытұлы	Жел энергетикалық кешенін тиімді басқару және интеллектуалды диагностикалық жүйесін жобалау	6D070200 – «Автоматтандыру және басқару»
4	Сәбиболда Әкежан Мұратұлы	Радиосигналдардың кідірісі мен бағыт бұрышын бағалау үшін спектральдық-корреляциялық әдістерді зерттеу және әзірлеу	8D06201 – «Телекоммуникация»

4.2.1 Қаралған жұмыстар тақырыптарына талдау

4.2.1.1 8D6102 – «Machine Learning & Data Science» мамандығы бойынша «Дәл егіншілік мәселелерін шешу үшін техникалық жағынан гетерогенді ұшқышсыз ұшу аппараттарының ұшуын жоспарлау моделін әзірлеу» тақырыбында **Асанов Ильяс Болатовичтың** докторлық диссертациялық жұмысының тақырыбына талдау.

Жұмыстың мақсаты. Жердегі жылжымалы платформаны қолдана отырып, дәл егіншілікте көптеген гетерогенді ұшқышсыз ұшу аппараттарының ұшуын жоспарлау моделін жасау.

Диссертацияның ғылыми жаңалығы. 1) Ұшуды жоспарлау моделі ұсынылды, онда: 1. Ұшу мәселесін шешу үшін ұшқышсыз ұшу тобын таңдауға болатын гетерогенді ұшқышсыз ұшу паркінің параметрлері; 2. Миссияны орындағаннан кейін ҰҰА-ға жанармай құюға және жинауға арналған жердегі жылжымалы платформаның болуы; 3. Ұшуды орындайтын персоналдың еңбегі; 4. Жабдықтың тозуына байланысты шығындар; 5. Ұшу уақытының ұлғаюы (шегінен асуы) үшін айыппұл. 2) ҰҰА-ны басқару және аралық қызмет көрсету үшін жылжымалы жерүсті станциясын пайдалана отырып, жабу мәселесін шешудің жаңа әдісі ұсынылды. 3) Ұшудың кешенді бағасын ескеретін модель әзірленді. Есептеу эксперименттері жағдайында ұсынылған модель (өрістің мөлшері мен формасына байланысты) ұшудың кешенді құнын 10-нан 30% - ға дейін азайтуға мүмкіндік берді.

4.2.1.2 8D06103 – «Management information systems» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін, докторант **Ыбытаева Галия Сейткалиевнаның** «Онтологиялық тәсіл негізінде құқыққа қайшы мәтіндік ақпарат мониторингінің ақпараттық-талдамалық жүйесін әзірлеу» тақырыбындағы докторлық диссертациялық жұмысының тақырыбына талдау.

Диссертацияның мақсаты. Интернет желілерде қазақ және орыс тілдерінің құқыққа қайшы мәтіндерін автоматты сәйкестендіру жүйесінің ақпараттық моделін әзірлеу.

Диссертацияның ғылыми жаңалығы. Интернеттің криминалистік маңызды көптілді мәтіндерінің корпустары және онтологиялық тәсілге негізделген криминалистік маңызды мәтіндердің корпустарын автоматты семантикалық белгілеу құралдары жасалды. Көптілді терминологиялық

тезаурус, «Құқыққа қайшы интернет-контент» онтологиясы және ақпараттық модель құрылды. Онтологиялық тәсіл негізінде құқыққа қайшы мәтіндік ақпарат мониторингінің ақпараттық-талдамалық жүйесі әзірленді.

4.2.1.3 Мүсілімов Қуаныш Бақытұлы 6D070200 – Автоматтандыру және басқару мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға арналған «Жел энергетикалық кешенін тиімді басқару және интеллектуалды диагностикалық жүйесін жобалау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының тақырыбын талдау.

Диссертацияның мақсаты. Интеллектуалды басқару әдісімен реттелетін қосымша үзбелер мен механизмдерді әзірлеу және енгізу жолымен тік осьті орналасуы бар жел энергетикалық қондырғысын дамыту және жетілдіру

Диссертацияның ғылыми жаңалығы. Диссертациялық жұмыс жаңа ғылыми-техникалық шешімдерді ұсынады. Интеллектуалды диагностикалық жүйені синтездеу және жел энергетикалық кешенін тиімді басқару мәселесі шешілді, бұл ғылымға үлкен үлес қосады. Турбиналардың орнықтылығы мен тиімділігін арттыра отырып, желдің өзгеретін жағдайларына бейімделуге мүмкіндік беретін нейрореттегіштермен басқару жүйесі әзірленді. МРРТ алгоритмдерін енгізу қуат коэффициентін (C_p) тиімділеу арқылы қондырғылардың сенімділігі мен өнімділігін жақсартады. Диагностика және басқару жүйесі сыни жағдайлардың алдын алады, апаттық режимнен шығуды тездетеді, сенімділікті арттырады, тоқтап қалуды және жабдықтың зақымдану қаупін азайтады. Желдің әртүрлі жылдамдықтарында тұрақты электр энергиясын өндіру жел энергетикасын электр жүйесіне біріктіру үшін өте маңызды, электр энергиясын біркелкі және болжамды жеткізуді қамтамасыз етеді.

4.2.1.4 Сәбиболда Әкежан Мұратұлының 8D06201 – «Телекоммуникациялар» білім беру бағдарламасындағы «Радиосигналдардың кідірісі мен бағытын анықтауды бағалаудың спектрлік-корреляциялық әдістерін зерттеу және әзірлеу» тақырыбы бойынша жұмысының тақырыбын талдау.

Жұмыстың мақсаты. Математикалық бағдарламалық модельді жасау арқылы радиосигналдардың кідірісі мен бағытын табуды бағалаудың спектрлік-корреляциялық әдістерін зерттеу.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы жартылай белсенді және пассивті жүйелердегі радиосигналдардың кідірісі мен бағытын анықтаудың жоғары тиімді цифрлық спектрлік-корреляциялық әдісін жасауда. Болғандықтан:

- Бір итерацияда сигнал параметрлерін бағалауды қамтамасыз ететін, өнімділікті айтарлықтай арттыратын әдіс алғаш рет ұсынылды.
- Күрделі электромагниттік ортада жоғары дәлдік пен кедергіге төзімділікті көрсеткен зерттеулер жүргізілді.
- Радио бақылау жүйелерінде олардың тиімділігін арттыру үшін пайдалануға болатын бағдарламалық модель әзірленді және сынақтан өтті.

4.2.2 Диссертация тақырыбының Диссертация тақырыбының "Ғылым туралы" Заңның 18-бабының 3-тармағына және (немесе)

мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастырған ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы;

Ілияс Болатұлы Асановтың диссертациялық жұмысы ҚР ҒЖБМ ҒК АЖЕТ жобасы (қаржыландыру көзі ҚР ҒЖБМ Ғылым комитеті): ИРН: AP08856412, Мемлекеттік тіркеу нөмірі: 0120RK00298 2020-2023 жж. «ҰҰА пайдалана отырып, дәлме-дәл ауыл шаруашылығы мәселелерін шешу үшін деректерді өңдеу және ұшуды жоспарлаудың интеллектуалды үлгілерін әзірлеу» жобасы аясында орындалды.

4.2.2.2 Ыбытаева Галия Сейткалиевнаның диссертациялық жұмысы «Онтологиялық тәсіл негізінде көптілді құқыққа қайшы веб-контентті автоматты іздеу және талдау жүйесінің ақпараттық моделі және бағдарламалық құралы» – AP09259309 (2021-2023 жж.) ҚР ҒЖБМ гранттық зерттеулер жобасы аясында ҚР ҒЖБМ Ғылым Комитетіне қарасты Ақпараттық және есептеу технологиялар институтында орындалды. Диссертациялық жұмыс ҚР ғылымды дамыту басымдықтарының 4) ақпараттық, коммуникациялық және ғарыштық технологиялар тармағына сәйкес келеді.

4.2.2.3 Мүсілімов Қуаныш Бақытұлының диссертациялық жұмысы Қазақстан Республикасының Жоғары ғылыми-техникалық комиссиясы бекіткен 2024-2026 жылдарға арналған ғылымды дамытудың басым бағыттарына сәйкес келеді:

- 1) «Экология, қоршаған орта және табиғатты ұтымды пайдалану»;
- 2) «Энергия, озық материалдар және транспорт».

Диссертация ғылым дамуының стратегиялық бағыттарына және Қазақстан Республикасының Энергетика, тұрақты даму және көміртегі ізін азайту саласындағы мемлекеттік саясатына, сондай-ақ Қазақстанның көміртегі бейтараптығы Доктринасы мен Париж келісімі бойынша елдің халықаралық міндеттемелеріне толық сәйкес келеді.

4.2.2.4 Сәбиболда Әкежан Мұратұлының диссертациялық жұмысы Қазақстан Республикасының Жоғары ғылыми-техникалық комиссиясы бекіткен 2024-2026 жылдарға арналған ғылыми дамудың басым бағыттарына: «Жетілдірілген өндіріс, цифрлық және ғарыштық технологиялар» және 2024 - 2026 жылға арналған «Ақпараттық және есептеуіш технологиялар» мамандандырылған ғылыми бағытына сәйкес келеді.

4.2.3 Диссертациялар нәтижелерінің практикалық қызметке ену деңгейін талдау.

4.2.3.1 Ілияс Болатұлы Асановтың жұмысының практикалық маңыздылығы жылжымалы жерүсті станциясы мен қол жетімді ұшқышсыз ұшу аппараттарының гетерогенді флотын пайдалана отырып, әртүрлі пішіндегі егістіктерді жабу мәселесінің кешенді шешімі болып табылатын жүйені әзірлеуде жатыр, бұл оны кең ауқым үшін өзекті етеді. нақты ауыл шаруашылығы саласындағы тұтынушылардың. Бұл жүйе ұшу бағыттарын

жоспарлау процесін автоматтандыруға мүмкіндік береді, бұл оны заманауи ауыл шаруашылығы кәсіпорындары үшін ажырамас құрал етеді.

Әзірленген ақпараттық жүйе енгізілген Жилин университетіндегі академиялық процесс, Словакия «Күрделі жүйелердің сенімділігін талдаудың жаңа әдістерін әзірлеу» жобасы аясында грант №APVV-18-0027.

4.2.3.2 Ыбытаева Галия Сейткалиевнаның диссертациялық жұмысының практикалық маңыздылығы онтологиялық тәсіл негізінде құқыққа қайшы мәтіндік ақпарат мониторингінің ақпараттық-талдамалық жүйесін әзірлеу болып табылады. Жұмыстың ақпараттық қауіпсіздік және заңсыз контентпен күресу саласында маңызы зор, сонымен қатар мәтінді өңдеу және семантикалық талдау саласында одан әрі зерттеулер жүргізу үшін перспективалар ашылады. Жүйені іске асырудың экономикалық және индустриялық мүдделілігі алынған нәтижелерді мінез-құлықты талдау жөніндегі мамандардың, құқық қорғау органдарының және қауіпсіздік қызметтерінің ықтимал құқыққа қайшы қатерлерді бағалау рәсімдерін орындау немесе жақсарту кезінде жедел қолдануы үшін пайдалану мүмкіндігі болып табылады.

Жұмыстың практикалық маңыздылығы Жетісу облысының ПД Криминалдық полиция бөлімшесіне енгізу актісімен расталады.

4.2.3.3 Мүсілімов Қуаныш Бақытұлының диссертациялық жұмысының практикалық маңыздылығы. Зерттеудің практикалық құндылығы зерттеу шеңберінде әзірленген интеллектуалды басқару және диагностика жүйесі ЖЭҚ жұмысының сенімділігі мен тиімділігін, әсіресе Жоңғар қақпасы өңірінің қатал климаттық жағдайларында, айтарлықтай арттыруға мүмкіндік беретіндігімен айқындалады. Өнеркәсіптік өндіріске әзірленген әдістер мен модельдерді енгізу желдің әртүрлі жылдамдықтарында электр энергиясын тұрақты өндіруді қамтамасыз ете отырып, жабдықтың тоқтап қалуы мен зақымдану қаупін азайтуға мүмкіндік береді.

4.2.3.4 Сәбиболда Әкежан Мұратұлының жұмысының практикалық маңыздылығы күрделі электромагниттік жағдайларда радиобағытты табудың дәлдігі мен жылдамдығын арттыру үшін спектрлік-корреляциялық талдаудың жаңа әдісін әзірлеуде және енгізуде жатыр, бұл радиобақылау жүйелерінің жұмысын жақсартуға мүмкіндік береді. сигнал-шу қатынасы төмен жағдайларға бейімделетін, жүйенің кедергілерге иммунитетін қамтамасыз ететін және анықтау дәлдігін арттыратын радиосигналдарды цифрлық өңдеудің бағдарламалық моделін құру және тестілеуде радионавигация параметрлері, сигналдардың динамикалық сипаттамаларын және олардың радиобағыттарды анықтау параметрлеріне әсерін анықтаудың тәжірибелік әдістемесін әзірлеуде, бұл нақты жағдайларда өлшеу қателіктерін дәлірек бағалауға мүмкіндік береді.

5.2 Ресми рецензенттердің жұмысына талдау (мейлінше сапасыз пікірлерді мысалға ала отырып)

Диссертациялық кеңес бойынша типтік ережеге сәйкес докторанттардың рецензенттері сайланды.

Рецензенттердің тізімі:

№	Докторант	Рецензенттер	
1	Асанов Ильяс Болатович	Никольчев Евгений Витальевич – техника ғылымдарының докторы, "МИРЕА - Ресей технологиялық университеті" Жоғары білім берудің федералды мемлекеттік бюджеттік ғылыми мекемесінің профессоры, Мәскеу қ., Ресей.	Жукабаева Тамара Кокеновна – PhD докторы, "Информатика, Есептеу техникасы және басқару" кафедрасының қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ., Қазақстан.
2	Ыбытаева Галия Сейткалиевна,	Рахимова Диана Рамазановна – PhD, «Ақпараттық жүйелер» кафедрасының аға оқытушысы, Әл- Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы қ., Қазақстан.	Бекманова Гულიмира Тылеубердиевна – техника ғылымдарының кандидаты, PhD, қауымдастырылған профессор, Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Басқарма мүшесі – Цифрландыру жөніндегі проректор – Цифрлық офицер, Астана қ., Қазақстан.
3	Мүсілімов Қуаныш Бақытұлы	Утепбергенов Ирбулат Туремуратович – техн.ғылым.докторы, профессор, Алматы энергетика және байланыс университеті, Алматы қаласы, Қазақстан.	Бакенов Кайрат Асанғалиевич – техн.ғылым.кандидаты, академик Ш.Ч. Чокін атындағы Қазақ энергетика ғылыми-зерттеу институтының бас директоры, Алматы қаласы, Қазақстан.
4	Сәбиболда Әкежан Мұратұлы	Айтмағанбетов Алтай Зуфарұлы – техника ғылымдарының кандидаты, Халықаралық байланыс академиясының академигі, профессор, Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті, Алматы қ., Қазақстан.	Саймбетов Ахмет Қуанышбайұлы – PhD докторы, қауымдастырылған профессор, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы қ., Қазақстан.

Рецензенттердің пікірлері Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің талаптарына толық сәйкес келеді, сонымен қатар барлық рецензиялар уақытында орындалды. Сапасыз пікірлер болған жоқ.

6.2 Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі ұсыныстар.

Кафедра семинарларында диссертациялық жұмыстарды сапалы қарастыруды қамтамасыз ету.

7.2 Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін алуға арналған диссертациялардың кадрларды даярлау бағыты бөлінісіндегі саны:

1) қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - 4;

2) қараудан алынып тасталған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - 0;

3) рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - 0;

4) қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - 0;

5) пысықтауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - 0;

6) қайта қорғауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - 0.

Ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар бойынша Диссертациялық кеңестің төрағасы, техника ғылымдарының докторы, профессор

Ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар бойынша Диссертациялық кеңестің ғалым хатшысы, PhD докторы

Р.К. Ускенбаева

Ж.Б. Кальпеева